

Zespół Szkół Nr 1 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Myszkowie

Lista tematów prezentacji na ustny egzamin z języka polskiego w roku szkolnym 2013/2014

Literatura

- 1) Inspiracje antyczne w literaturze późniejszych epok. Omów temat na wybranych przykładach.
- 2) Etos inteligenta i jego demaskacja. Przedstaw problem na przykładzie wybranych utworów literackich.
- 3) Dekalog jako inspiracja, jego kontynuacje i przetworzenia w literaturze różnych epok. Przedstaw problem w oparciu o wybrane utwory.
- 4) „Wyjść cało z życiem to jeszcze nie wszystko” – przedstaw swoje rozważania na temat świata i człowieka w odniesieniu do współczesnej literatury polskiej.
- 5) Pamiętniki i dzienniki jako sposoby postrzegania i komentowania otaczającego świata. Omów problem na podstawie wybranych utworów XIX i XX wieku.
- 6) Spadkobiercy poezji Jana Kochanowskiego w późniejszych epokach literackich. Odwołaj się do wybranych przykładów, interpretując odpowiednie dla tematu teksty.
- 7) Poezja okresu stanu wojennego. Wskaż, w jakim stopniu odzwierciedla problemy ówczesnych Polaków.
- 8) Hiob naszych czasów – omów problem niezawinionego cierpienia na wybranych przykładach z literatury współczesnej.
- 9) Historia jako temat i jako pretekst w polskiej epice XIX wieku. Przeanalizuj wybrane utwory.
- 10) Przedstaw różne sposoby wykorzystywania motywu apokalipsy w literaturze polskiej.
- 11) Obrazy rodzeństwa w literaturze polskiej i obcej. Omów temat na wybranych przykładach.
- 12) Wizerunek Arkadii i literackie portrety ludzi szczęśliwych w poznanych utworach literatury polskiej i obcej. Przedstaw zagadnienie, powołując się na różne koncepcje filozoficzne.
- 13) Bohaterowie narodowi i ich kreacje w literaturze romantycznej i młodopolskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 14) Świat mieszczaństwa w literaturze XIX i XX wieku. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.
- 15) Autobiografia jako tworzywo literackie. Rozwiń temat na wybranych przykładach.

- 16) Śmiech skuteczną bronią w walce ze złem społecznym. Omów problem na przykładzie wybranych utworów różnych epok.
- 17) Rodzice i dzieci. Rozważ problem więzi pokoleniowych w wybranych utworach literackich.
- 18) Obraz zaświatów w literaturze. Przedstaw i zinterpretuj zagadnienie na wybranych przykładach.
- 19) Postacie duchownych w literaturze różnych epok. Przedstaw sposoby kreowania tych bohaterów na wybranych przykładach.
- 20) Obrazy miasta jako przestrzeni życiowej. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł literackich.
- 21) Jak twórcy różnych epok przedstawiali związki człowieka z przyrodą? Omów temat, odwołując się do dzieł literackich XIX – XXI wieku.
- 22) Protest przeciw krzywdzie ludzkiej w literaturze XIX i XX wieku. Przedstaw zagadnienie w odniesieniu do wybranych utworów literackich.
- 23) Portret ojca w literaturze różnych epok. Omów temat w oparciu o wybrane przykłady.
- 24) Różne postawy bohaterów wobec zła i zagrożenia w literaturze obozowej i powojennej. Zrealizuj temat na wybranych przykładach.
- 25) Utajona potęga obrzędów w literaturze. Rozważ temat, odwołując się do wybranych przykładów dzieł pisarzy polskich.
- 26) Przedstaw obraz Litwy w twórczości pisarzy polskich na wybranych przykładach.
- 27) Wielkie karty naszej historii utrwalone w różnych formach zapisu literackiego (np. kronika, epos, pieśń patriotyczna, itp.) Zanalizuj różne gatunki na wybranych przykładach literackich.
- 28) Topos wędrówki w literaturze różnych epok. Omów zagadnienie, przywołując wybrane przykłady.
- 29) Różne metody walki z zaborcą przedstawione w literaturze XIX wieku. Omów je, analizując wybrane utwory.
- 30) Przedstaw różne formy zniewolenia człowieka na wybranych przykładach z literatury polskiej i powszechnej.
- 31) Obraz Polaka w satyrze i karykaturze literackiej. Przedstaw sposoby kreowania portretów i funkcje przywołanych kreacji na wybranych przykładach.
- 32) Motywy rustykalne i sposoby ich prezentowania w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach tekstów z różnych epok.
- 33) Być albo mieć jako alternatywa, przed którą stają bohaterowie literaccy. Przedstaw i oceń dokonywane przez nich wybory w odniesieniu do wybranych dzieł z różnych epok.
- 34) Indywidualność i marionetka. Odwołując się do wybranych bohaterów literackich, scharakteryzuj wymienione typy osobowości.
- 35) Emigracja i emigranci jako temat literacki. Zaprezentuj na dowolnych przykładach literackich.
- 36) Kresy w literaturze polskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

- 37) Motyw sławy poetyckiej w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- 38) Ziemiański i rycerski model życia w literaturze różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 39) Motywy wanitatywne i ich funkcje w literaturze staropolskiej. Zinterpretuj wybrane teksty.
- 40) Motyw tańca w literaturze różnych epok. Omów zagadnienie w odniesieniu do wybranych utworów.
- 41) Ukaż słynne metamorfozy bohaterów literackich, odwołując się do wybranych tekstów z różnych epok.
- 42) Miłość szczęśliwa i tragiczna. Omów motyw na wybranych przykładach literackich z różnych epok.
- 43) Omów mechanizmy działania systemu totalitarnego na wybranych przykładach literatury polskiej i obcej.
- 44) Topos śmierci heroicznej w literaturze. Przedstaw jego źródła i udowodnij popularność w epoce romantyzmu i literaturze współczesnej.
- 45) Literackie lekcje dla sprawujących władzę. Omów problem na wybranych przykładach z różnych epok.
- 46) Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej i obcej. Scharakteryzuj sposób kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
- 47) Realizm i deformacja – różne sposoby przedstawiania świata w literaturze. Posługując się wybranymi przykładami, omów, czemu służą tak odmienne metody twórcze.
- 48) Więzienie jako temat i motyw literacki. Omów na wybranych przykładach.
- 49) Omów sposób funkcjonowania motywu pielgrzyma-tułacza na wybranych przykładach literackich.
- 50) Portrety artystów w utworach literackich. Realizując temat, odwołaj się do wybranych utworów z co najmniej dwóch epok.
- 51) Motyw marzenia o Raju i szczęściu w literaturze. Omów jego funkcje w literaturze polskiej i obcej, wykorzystując wybrane utwory.
- 52) Bohaterstwo i tragizm pokolenia Kolumbów. Rozwiń temat w świetle wybranych utworów literackich XX wieku.
- 53) Wartość pracy w życiu bohaterów literackich XIX i XX wieku. Omów problem w odniesieniu do wybranych utworów.
- 54) Groteska jako sposób opisu świata przedstawionego. Przedstaw swoje rozważania, odwołując się do wybranych dzieł literackich.
- 55) Przedstaw próby ocalenia najważniejszych wartości etycznych w życiu człowieka, odwołując się do wybranych utworów literackich.
- 56) Literatura polska zwierciadłem naszych dziejów po 1918 roku. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 57) Tradycja poezji tyrtejskiej i jej funkcjonowanie w utworach literackich. Omów problem na wybranych przykładach.

- 58) Młodość i wiek dojrzały. Przedstaw różne ujęcia motywu w literaturze.
- 59) Przedstaw i oceń postacie karierowiczów w literaturze na wybranych przykładach.
- 60) Przedstaw różne zachowania człowieka w sytuacji ekstremalnej. Odwołaj się do wybranych przykładów z literatury XX wieku.
- 61) Literackie obrazy gór. Przedstaw różne sposoby ujmowania tego motywu w wybranych utworach.
- 62) Inspiracje biblijne w literaturze polskiej i obcej. Scharakteryzuj je w oparciu o analizę wybranych dzieł literackich różnych epok.
- 63) Wiara źródłem potęgi duchowej człowieka. Omów problem w odniesieniu do wybranych dzieł literackich.
- 64) Różne sposoby ujmowania pejzażu w dziełach literackich. Omów problem, wykorzystując dowolnie wybrane utwory.
- 65) Zinterpretuj zjawisko uprzedmiotowienia człowieka, odwołując się do przykładów z literatury XX wieku.
- 66) Motywy fantastyczne w literaturze. Przedstaw różne ich ujęcia w wybranych utworach literackich..
- 67) Literackie portrety bohaterów historycznych. Omów problem na wybranych przykładach z różnych epok.
- 68) Przedstaw bliskie Ci wzorce moralne proponowane przez literaturę. Realizując temat, odwołaj się do wybranych dzieł literackich z co najmniej dwu epok.
- 69) Analizując wybrane przykłady, omów sposoby kreacji postaci matek w literaturze różnych epok.
- 70) Wielkie przygody bohaterów literackich. Do przedstawienia żywotności tego tematu wykorzystaj dzieła literackie dowolnie wybranych epok.

Język

- 1) Regionalizmy czy błędy językowe. Omów charakterystyczne cechy języka mieszkańców Myszkowa.
- 2) Współczesna ekspansja języka angielskiego. Zbadaj przyczyny, zanalizuj słownictwo (na przykład słownictwo kulinarne, muzyka polska, nazwy firm i spółek).
- 3) Omów tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny, odwołując się do języka prasy.
- 4) Omów zjawisko mody językowej na wybranych przykładach.
- 5) Schematy językowe w tekstach masowego przekazu. Oceń ich formę zarówno w odmianie pisanej, jak i w odmianie mówionej.
- 6) Dokonaj analizy nagłówków prasowych pod kątem ich wpływu na codzienną polszczyznę.
- 7) Sztuka przemawiania. Zanalizuj wybrane teksty z literatury baroku, oświecenia i współczesne teksty prasowe.
- 8) Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.

- 9) Scharakteryzuj język prasy młodzieżowej. Dokonaj oceny jego poprawności.
- 10) Wykorzystanie językowych środków ekspresji w tekstach wybranego zespołu rockowego. Zanalizuj odpowiednie przykłady.
- 11) Wyjaśnij, na czym polega wpływ życia społecznego na język. Zanalizuj przygotowany materiał językowy.
- 12) Przemówienie jako przykład stylu retorycznego. Omów temat z uwzględnieniem środków składniowych, fonetycznych, frazeologicznych (i innych).
- 13) Twoje niepokoje o współczesną polszczyznę. Omów temat ze zwróceniem uwagi na słownictwo, fleksję, składnię, itd.
- 14) Przysłowia jako frazeologizmy- analiza językowa i stylistyczna przysłów polskich.
- 15) Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok.
- 16) Funkcje gwary w tekstach literackich. Omów na przykładzie pisarstwa XIX i XX wieku.
- 17) Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowej i ich funkcje na przykładzie literatury współczesnej.
- 18) Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- 19) Etykieta językowa różnych czasów i środowisk. Zanalizuj wybrane przykłady literackie (i inne).
- 20) Równoważniki zdania w tekście poetyckim oraz elipsa orzeczeń jako typowe zjawisko awangardowej poezji XX wieku. Omów problem na przykładzie wybranych wierszy współczesnych.
- 21) Dokonaj analizy słowotwórczej i stylistycznej przemówień sejmowych na wybranych przykładach.
- 22) Perswazyjne funkcje języka na przykładach tekstów propagandowych. Analiza przykładów.
- 23) Błędy językowe w wybranych tekstach publicystycznych a norma współczesnej polszczyzny. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego.
- 24) Specyfika języka bohaterów literatury science-fiction. Omów na przykładach wybranych utworów.
- 25) Odmiana pisana i mówiona współczesnej polszczyzny. Dokonaj charakterystyki porównawczej na wybranych przykładach.
- 26) Omów zjawisko nowomowy na wybranych przykładach tekstów propagandowych.
- 27) Frazeologia dziennikarstwa sportowego. Omów na przykładach.
- 28) Indywidualizacja języka bohaterów literackich precyzyjnym narzędziem w odmalowaniu ich charakteru. Uzasadnij powyższy sąd na wybranych przykładach.
- 29) Zanalizuj język epistolografii na wybranych przykładach z różnych epok.
- 30) Język w służbie państwa totalitarnego. Omów problem na przykładach wybranych tekstów publicystycznych i literackich.
- 31) Język dziennikarzy i komentatorów sportowych. Omów na wybranych przykładach.

- 32) Zanalizuj błędy językowe występujące w prasie, posługując się przykładami w obrębie zgromadzonego przez siebie materiału
- 33) Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
- 34) Magiczne funkcjonowanie imion. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
- 35) Językowe środki kształtowania wypowiedzi bohatera powieści historycznej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 36) Neologizmy, ich funkcjonowanie i pochodzenie. Omów problem ze zwróceniem uwagi na utwory poetyckie różnych epok.
- 37) Błąd językowy jako źródło komizmu. Omów temat na podstawie samodzielnie zebranego materiału językowego.
- 38) Sposoby bogacenia słownictwa. Omów temat na wybranych przykładach.
- 39) Język i styl dzieł literackich XIX i XX wieku. Omów temat w odniesieniu do wybranych tekstów różnych epok.
- 40) Język wiecznie żywy. Omów zmiany we współczesnej polszczyźnie na podstawie zebranego materiału językowego.

Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

- 1) Jasna Góra w literaturze i malarstwie. Omów temat na wybranych przykładach.
- 2) Inspiracje muzyczne w twórczości wybranego poety polskiego. Rozwiń zagadnienie w świetle wybranych dzieł literatury i muzyki.
- 3) Świat wartości człowieka w literaturze, malarstwie, filozofii i/lub muzyce wybranej epoki literackiej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
- 4) Asceza i zabawa – dwie wizje rzeczywistości. Omów zagadnienie na podstawie tekstów literackich i innych dzieł sztuki.
- 5) Motyw wsi w literaturze i malarstwie. Przedstaw jego funkcjonowanie na podstawie wybranych dzieł.
- 6) Wielkie bitwy w literaturze pięknej i malarstwie. Wskaż podobieństwa i różnice w ujęciu tego problemu na przykładzie celowo dobranych dzieł wymienionych sztuk.
- 7) Konwencje realistyczne w literaturze i sztukach plastycznych. Omów temat na wybranych przykładach.
- 8) Pejzaż w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
- 9) „Prawdziwa sztuka jest zawsze współczesna” – słowa F. Dostojewskiego uczyn mottem rozważań o ponadczasowej wartości literatury, malarstwa i architektury. Odwołaj się do wybranych przykładów.
- 10) Motyw pożegnań w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na przykładzie wybranych dzieł literackich i innych (np. filmowych, teatralnych, malarskich).
- 11) Topos ogrodu. Omów sposoby jego przedstawiania w wybranych dziełach literackich i plastycznych.

- 12) Mówi się, że sztuka wzbogaca człowieka. Rozważ problem, nawiązując do wybranych dzieł literackich i innych.
- 13) Transpozycja wybranego mitu w sztuce. Omów temat na wybranych przykładach z uwzględnieniem literatury i innych sztuk.
- 14) Rola brzydoty w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie z wykorzystaniem wybranych przykładów literackich i innych.
- 15) Sceniczne interpretacje dramatów romantycznych. Zanalizuj wybrane spektakle teatralne.
- 16) Artystyczne ujęcie humoru i dowcipu. Omów temat z uwzględnieniem dzieł literackich oraz odnoszących się do innych dziedzin sztuki (np. filmu, teatru, kabaretu).
- 17) Miasto w literaturze i malarstwie. Zrealizuj temat, odnosząc się do wybranych przykładów.
- 18) Motyw biesiady w literaturze, piosence i filmie. Porównaj sposoby funkcjonowania.
- 19) Literackie i filmowe kreacje „nauczyciela i mistrza”. Przedstaw problem, wykorzystując dzieła kultury różnych epok.
- 20) Zaprezentuj wizję Boga w literaturze i sztukach plastycznych na wybranych przykładach z różnych epok.
- 21) Śmiech, refleksja, świata opisanie ... Czego od literatury i sztuki oczekuje współczesny odbiorca? W odpowiedzi posłuż się omówieniem wybranych tekstów z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki.
- 22) Wizja historii Polski w literaturze i innych sztukach. Omów na wybranych przykładach.
- 23) Symbolika stroju. Omów problem, analizując wybrane dzieła z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki (np. malarstwa, filmu, teatru).
- 24) Artysta jako prowokator. Omów problem, przywołując wybrane przykłady z zakresu literatury i innych sztuk.
- 25) Związki literatury z malarstwem w utworach Młodej Polski i XX-lecia międzywojennego. Przedstaw na wybranych przykładach.
- 26) Portret artysty w literaturze i sztuce. Porównaj kreacje, odwołując się do wybranych przykładów.
- 27) Powstaniec w literaturze i sztukach plastycznych. Omów sposoby przedstawiania bohaterów w wybranych dziełach.
- 28) Dekadentyzm – postawa i prąd artystyczny oraz jego odbicie w literaturze i sztuce. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
- 29) Temat jesieni w literaturze i sztuce. Zaprezentuj jej różne ujęcia.
- 30) Reportaż – jego funkcja i różne formy. Przedstaw zagadnienie w odniesieniu do wybranych przykładów z publicystyki, filmu, telewizji.
- 31) Motyw wiosny i sposoby jego ujmowania w literaturze, malarstwie i muzyce schyłku XIX wieku. Omów topos, odnosząc się do wybranych dzieł.
- 32) Portret dziecka w literaturze i malarstwie. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych dzieł literackich i plastycznych.

- 33) Obrazy żywiołów i ich funkcje. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich i malarskich romantyzmu.
- 34) Motyw mogił oraz jego symbolika w literaturze i sztuce. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych przykładów.
- 35) Motyw wesela w literaturze i malarstwie. Rozwiń temat w odniesieniu do wybranych przykładów.
- 36) Morze jako temat literacki i malarski. Przedstaw motyw, odwołując się do wybranych przykładów.
- 37) Obraz drugiej wojny światowej w literaturze i filmie. Omów sposoby przedstawiania tematu na wybranych przykładach.
- 38) Literatura i muzyka. Omów na wybranych przykładach zależności między tymi dziedzinami sztuki.
- 39) Model rodziny w literaturze i serialach telewizyjnych. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
- 40) Omów cechy estetyki barokowej na podstawie wybranych dzieł literackich i plastycznych tej epoki.
- 41) Eros i Tanatos – motyw miłości i śmierci w tekstach kultury. Przedstaw na wybranych przykładach.
- 42) Świat przyrody w dziełach literackich i malarskich epoki romantyzmu i pozytywizmu. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
- 43) Naturalistyczna wizja losu biedaka. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z literatury i malarstwa XIX wieku.
- 44) Omów sposoby kreowania motywu powstań narodowych w literaturze i malarstwie.
- 45) Motywy Maryjne i ich artystyczne ukształtowanie w literaturze i innych sztukach. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów.
- 46) Impresjonizm, symbolizm i naturalizm w literaturze i sztukach plastycznych. Ukaż sposoby realizacji kierunków artystycznych na wybranych przykładach.

